

Evidensbaserede retningslinjer for behandling med ethotrexat ved reumatologiske sygdomme

Ole Rintek Madsen¹, Mikkel Faurshou², Anne Gitte Loft³, Inge Juul Sørensen⁴, John Bonde Knudsen⁵, Bo Baslund², Annette Hansen¹, Michael Sejer Hansen¹ & Mikkel Østergaard⁴

INTRODUKTION

I det internationale projektsamarbejde The 3E Initiative in Rheumatology 2007-8 er der blevet udarbejdet nationale og multinationale anbefalinger for anvendelse af methotrexat i behandlingen af reumatologiske sygdomme. Som led i projektet blev graden af enighed med de to sæt anbefalinger undersøgt blandt reumatologer i Danmark.

MATERIALE OG METODER

På det første møde i processen deltog 17 lande med hver en videnskabelig komite bestående af 5-16 reumatologiske speciallæger (Figur 1). Ved en Delphiafstemningsproces blev der formuleret en række spørgsmål med relevans for daglig klinisk praksis. Internationale litteratursøgere dokumenterede den videnskabelige evidens inden for hvert spørgsmål ved systematisk litteratursøgning. I anden runde blev der i hvert deltagerland afholdt et møde, hvor nationale anbefalinger blev udarbejdet. Samtlige danske reumatologiske speciallæger (n = 206) blev inviteret til det danske møde, som fandt sted i januar 2008. På basis af den præsenterede 3E-proces, evidensen og deltageres kliniske erfaringer blev der i grupper udarbejdet forslag til en anbefaling for hvert spørgsmål.

Forslagene blev diskuteret i plenum, og ved en efterfølgende Delphiafstemning blev det besluttet, hvilke formuleringer, der skulle udgøre de danske anbefalinger. Endelig blev deltagerne bedt om at gradere deres enighed med anbefalingerne. På et tredje og afsluttende multinationalt møde med deltagelse af de videnskabelige komiteer blev der på basis af de nationale anbefalinger, diskussioner og Delphiafstemninger udarbejdet et fælles sæt multinationale anbefalinger. I februar 2009 blev et spørgeskema vedrørende disse fælles anbefalinger udsendt til alle reumatologiske speciallæger i Danmark. Graden af enighed skulle angives på en numerisk skala på 0-10, og spørgsmål vedrørende implementering skulle besvares.

RESULTATER

På det danske møde udarbejdede de 43 deltagere 24 danske anbefalinger fordelt på 11 kategorier med reference til de oprindeligt formulerede kliniske spørgsmål. 71-100% (median 94%) af reumatologerne udtrykte enighed med de enkelte anbefalinger. Ved afslutningen af mødet var 89% af deltagerne enige i, at der var blevet taget højde for deres mening i forbindelse med plenardiskussionen. 94% ville gerne deltage i et lignende møde en anden gang. Spørgeskemaundersøgelsen viste, at det også var en høj grad af enighed med de multinationale anbefalinger med medianscoringer på 8-10 (73 respondenter). 70-100% (median 91%) af speciallægerne fulgte allerede anbefalingerne. Blandt speciallæger, der hidtil ikke havde anvendt en anbefaling, planlagde 32-100% (median 55%) at gøre det fremover. Det var ikke formålet at sammenligne de nationale og multinationale anbefalinger, men det kan nævnes, at der ikke var nogen direkte uoverensstemmelser.

KONKLUSION

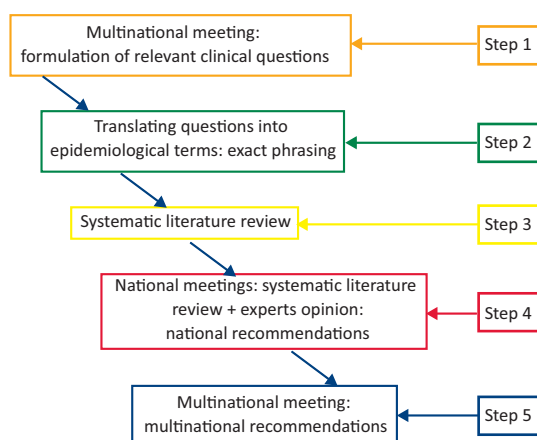
Nationale og multinationale anbefalinger for brugen af methotrexat blev udviklet på et internationalt og evidensbaseret grundlag med en høj grad af enighed blandt danske reumatologer. Inddragelse af en stor og repræsentativ gruppe af specialister synes at øge muligheden for, at kliniske anbefalinger finder anvendelse i daglig praksis.

ORIGINALARTIKEL

1) Gentofte Hospital, Medicinsk Afdeling C, 2) Rigshospitalet, Reumatologisk Klinik, 3) Vejle Sygehus, Reumatologisk Afdeling, 4) Hvidovre Hospital, Reumatologisk Afdeling, og Glostrup Hospital, Reumatologisk Afdeling, og 5) Odense Universitetshospital, Reumatologisk Afdeling

FIGURE 1

The 3E process.

DANISH MEDICAL BULLETIN

Dette er et resume af en originalartikel publiceret på www.danmedbul.dk som Dan Med Bul 2010;57(10):A4190